

Ufficio Stampa della Provincia autonoma di Trento

Piazza Dante 15, 38122 Trento

Tel. 0461 494614 - Fax 0461 494615

uff.stampa@provincia.tn.it

COMUNICATO n. 2460 del 11/09/2025

Iber 2,9 milionen va euro ver za vernaiern Palai en Bersntol ont ver de ben va Oachpèrg, Vlarotz ont Palai en Bersntol: sicherkait, kultur ont s dèster meivern se sai' en zentrum van òrbetn

Van Haus van Tol en de grean parkplòtzn: de zukunft van derver en Bersntol

[Mòcheno] S hèrz van Bersntol geat bider au van sai'na derver. Pet secks naia kantern zuazolt van PNRR, drai ver en vernaiern va Palai en Bersntol ont drai ver de sicherkait van ben ont ver en dèster mivern se, de Autonome Provinz va Trea't hòt an toplete zil: gilt n s storische ont kultural pahalter ont versichern de verpintn ben van Tol. An investment en gòzn va iber de 2,9 milion va euro as zòmm leuk tròcht ont naiekaitn, ver za bider gem nai lem en de lokaln gamoa'schòftn ont hèlven s turistische ont social vergreaser.

Der President va de Autonome Provinz va Trea't der Maurizio Fugatti zòmm pet de pirgermoastern der Franco Moar va Palai en Bersntol, der Andrea Fontanari va Oachpèrg, der assessor va Vlarotz der Nicola Moltrer ont de viarer va de Provinz der Carlo Benigni ont der Massimo Gelmini hom gem de kantiern en de bèrkn as gabungen hom. S sai gaben aa de senatrice Elena Testor ont de consigliera va de provinz de Stefania Segnana.

Drai òrbetn sai' ver za mòchen bider lem s dorf va Palai en Bersntol ver sèll as keart en nazional projekt "Borghi", ont òndra drai hom abia zil s versicherkait van ben ont s dèster meivern se en Palai, Oachpèrg ont Vlarotz.

"Pet de doin òrbetn - hòt klòfft der president Fugatti - ber gem an konkret omport en zboa noatekaitn as bichte sai': s versicherkait as de ben ont s biderlem van kloa'n derver. Van a sait ber gem versicher ont dèster en de verpintn ben van Bersntol, ont va de ònder sait ber leing gèlt en strukturn as modern sai' ont as schauung en morng, abia de parkplòtzn pet de elektreschn colonnine. S ist an vurm ver za gem òcht en lònt ont en de lokaln gamoa'schòftn as rècht hom za hom dinstn ont ben ver za sai' en tritt va de zaitn as iaz sai'. S sai' òrbetn as zuakearn en PNRR, pet en tscherln za stitzn òlls af na gamoa' abia Palai en Bersntol, as an groasn kultural bèrt hòt ont pet en rif za trong

lait as do lem. De doin sechs òrbetn hom sechs trentiner bèrkn kriak: an zoach as ens guat tschbinnen mòcht as de òrbetn guat gamòcht kemmen barn ont no en de richtegen zaitn”.

De drai kantern “Derver” en Palai en Bersntol

De òrbetn sai’ drinn en de Mission 1 “Digitaliziarung, innovazion, kompetitivitet, kultur ont turismus”, Komponent 3 “Turismus ont kultur 4.0”, Investiment 2.1 “Schea’nekait van gschichtelegn derver”, pet paitroger Next Generation EU.

Der earste kanter enteressiant de Lenzer, af de provinzialstross 8 van Bersntol, bou as men billt nain bèrt gem en de òllgamao’platz ont en plòtz. Der rif ist za verpersern der netz pet en zentrum, toaln de ring za gea’ za vuas pet en be ver de aute, ont paun an nain pourn pet lokaleta stoa’ ont stòttmobeln. De òrbetn sai’ gem kemmen en bèrk F.lli Giovanella di Cembra-Lisignago, **de barn kostn 304 tausnt euro ont barn se riven en genner 2026.**

Òlbe kan Lenzer bart u’vongen s ausrichten van an pau va de gamao’, as a vòrt der sitz van tscheft gaben ist, ont as bart kemmen “s haus van Tol” zòmm pet de Arca van Sprochen. Do barn plòtz vinnen ausstellsohn, an nochrichtpunkt ont platz ver òlla, pet en rif za trèffen de lait ont trong sa en de bersntoler kultur.

Der projekt, as hòt abia earste material s hòlz, ist kemmen gem en bèrk Inco Srl va Persn **ver 500tausnt euro, projekt as miaset riven en 2026.**

De dritte òrbet ist as de òlt pfòrr en dorf van Stefanar, as a vòrt ist kemmen praucht ver mearer sochen - abia pfòrrhaus, kasèll, kaserma, kindergòrtn - ont hait bart kemmen gamòcht abia òllgamao’ plòtz. Der projekt hòt vour za mòchen an òllgamao’ sol en ouber stock ont unter an musik sol ont an sol bou as de lokaln musik gruppn meing se aunemmen. De òrbet ist kemmen gem en bèrk BCE Costruzioni va Mori, **ver 920tausnt euro ont bart se riven vour moi 2026.**

An iata òrbet ist kemmen gamòcht no en de prinzipn ver za schutzn de umbèlt ont no de kriteren CAM, as gilt n s aupasn en lònt ont en de zukunft va de gamao’schòft. Der projekt ont drauschaung va òlla drai de òrbetn ist gamòcht va de Autonome Provinz va Trea’t durch en dinst APOP - Dinst ver de zivilpau.

“S sai’ rèchta groasa òrbetn, de sèlln as de ben bavai men praucht sa ver de sicherkait ont s dèster meivern se en inger Tol, s sai’ òrbetn as sai’ kemmen pfrok van a bail - hòt klòfft **der pirgermoaster Moar** - s ist noat iberhaup ver de turistn as belln kemmen en Palai, za nèt stilln s dorf. Ver dòn ber hom tschbunnen en an parkplòtz unte s dorf, ver za meing regiarn pesser der traffico as bart kemmen. De nain platz ont sol barn kemmen gem en Institut aa as gilet ont envire trok de bersntolersproch. De prauchen platz ver za ausstelln, organiziarn trèffen ont mòchen seminarn oder ònderst”.

De drai kantern ver de ben ont ver va dèster meivern se.

S sai’ kemmen gem laischiar 1,5 milionen va euro ver de drai òrbetn zuazolt van PNRR ont ausgem en ma’ta 8 van leistung en Bersntol, notschauk van Dinst ver de benpaun va de Autonome Provinz va Trea’t.

Der easte ist ver Palai en Bersntol, bou as bart augea an nain parkplòtz as drai livei as bart hòltn **75 platz ver de aute** (677.974 euro). De òrbet hòt vour aa za mòchen de colonnine ver za u stecken de elektreschn radler derzua en de radlbe as bart kemmen gamòcht durch de bersn. Dos ist a zuagèlt ver an konkret projekt as geat no en dèster meivern se ver an turismus as pakimmert se va de umbèlt. **De òrbetn miaset en riven vour en de leistung van genner van an ònders jor.**

En Oachpèrg de òrbet vourstellt s versicherkait van provinzial be 8 (235.000 ker au ker o) pet en heiven van be en zboa saitn, s richtn van plòtz as iaz ist gamòcht abia parkplòtz ont s mòchen an nai vuasbe as de sait van be. Der gònze plòtz bart kemmen bider gamòcht pet de kubetti va porfido van Trentin, ver za gem bèrt en plòtz ver en schea za sechen abia òllgamao’ plòtz. **De òrbetn barn kemmen garift vour en riven van jor.**

“Denazait an òrbet gamòcht ver en versicherkait van ben - hòt klòfft **der pirgermoaster Fontanari** - zan earstn ver za richtn de ben ver za mòchen lenksemer gea’ as de SP 8 ont versichern de saitn bou as sai de strichen ver za gea iber za vuas. S ist an òrbet as ber hom gabòrtn va zaitn ont iaz denazait der president Fugatti hòt gem s rècht ver za vongen u bavai s ist kemmen tschechen de noat ver de kloa’n gamoa’n”.

En Vlarotz ist kemmen tschbunnen s richtn van a stuck van provinzal be 135 (579.000 euro ker au ker o) bou as va de baitechkait van be as iaz ist 4,5 metre ker au ker o bart kemmen trong as de 6,5 metre ker au ker o, pet en glaiche be as ist iaz. S barn kemmen aa gamòcht naia mauern ont virm ver za mòchen ano gea’ s bòsser ver za versichern as de sèll sait aa de ben. **De òrbetn barn se riven vour de leistn van moi 2026.**

En gònzn plan projekt va laischiar 12 milionen va euro

En gònzn s barn kemmen gem va de Autonome Provinz va Trea’t laischiar 12 milionen va euro ver de ben en Bersntol. S sai’ noch za kemmen nou studiar de òrbetn ver za baitern s stuck va de SP 135 zbischn de kilometre 3,930 ont 6,650 (2 milioneni va euro) ont s richtn va de pruck as de Bersn as en glaiche be en kilometro 0,200 (300tausnt va euro).

En de glaiche zait, s hòt òrbetn schoa enbiart: versicherkait pet en vuasbe ont virm ver za mòchen gea’ s bòsser as de SP 8 en Palai en Bersntol (iber 788 tausnt va euro), ont de òrbetn ver za versichern de vuasben as drai sticker as de SP 8 en Oachpèrg (988 tausnt euro), ont s baitern van be SP 135 en Garait (500 tausnt va euro).

En de doin òrbetn kemmen sn gamòcht nou òndra as sai’ noch za kemmen vourtschbunnen ont studiar ver en richtn ont en versicher leing van be SP 8 ont aa van be SP 135 ver 2 milionen va euro va zuagèlt. APOP ist noch za trong envire aa òndra òrbetn ver za richtn de SP 135 (as de tschenket sait van tol), ver vourzuagèlt va 4 milionen va euro.

Service Video

<https://drive.google.com/drive/folders/1P9ssJMze8EDk2ELCBZurlW18Z4uucLQR?usp=sharing>

Ibersetz gamòcht van Sprochtirl va de Tolgamoaschòft Hoa Valzegu' ont Bersntol

<https://www.youtube.com/watch?v=dnjuEOT98o4>

<https://www.youtube.com/watch?v=WpgCG0HEMsY>

<https://www.youtube.com/watch?v=h56sgvj61cc>

<https://www.youtube.com/watch?v=MJ0O9oZSO9Q>

(cdt)